

TÉROLVASATOK

Tamáska Máté, habilitált egyetemi tanár, az
MTA doktora
AVKF tudományos rektorhelyettese
MNL főlevéltárosa
építészetszociológus

Szakmai életút évszámokban

Szakmai életút főbb állomásai évszámokban:

2024 MTA doktora örmény városépítészet Erdélyben

2020 Egyetemi tanári kinevezés, tudományos rektorhelyettes – Apor Vilmos Katolikus Főiskola

2019 főlevéltáros Magyar Nemzeti Levéltár

2018 Főiskolai tanári kinevezés – Apor Vilmos Katolikus Főiskola

2017 DE Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola oktatója és témahirdetője
(vidéki építészet tematika)

2017 Habilitáció – Szegedi Tudományegyetem

2016 Óraadó állandó oktató SZIE

2016 Magyar Nemzeti Levéltár levéltáros

2012 Apor Vilmos Katolikus Főiskola oktatója (docensként)

2012 Szociológia PhD cím ELTE

2010 Építéstudomány PhD cím BME

2009 MTA Politikatudományi Intézet projektmenedzser

2007 Okl. Műemléki Szakértő – BME

2006 BME (levelező) és ELTE (nappali) doktori hallgató

2004 Szociológia diploma – SZTE

1996 Német szakos tanárképzés – VE

1995 Érettségi József Attila Gimnázium

1976 Született Budapest – Krisztinaváros

Publikációk számokban

- 17 könyv, illetve tematikus folyóirat, ebből 7 szerzőként, 3 idegen nyelven, külföldön megjelent.
- könyvrészlet 34 (ebből 15 idegen nyelvű)
- 47 tudományos folyóiratcikk (ebből 15 nemzetközi szakfolyóiratban, idegen nyelven)
- Idézések száma: 440 Hirsch index: 10
- Összes tudományos közlemények száma: 153

A teljes publikációs listát lásd [MTMT](#)-ben

Legjelentősebb publikációk

Az elmúlt két évből

Építészet-szociológiai tanulmányok. Budapest, Magyarország : TERC Kereskedelmi és Szolgáltató Kft (2022) , 151 p.

A kockaház: Kutatási előzmények és perspektívák In: Tamáska, Máté; Szolnoki, József (szerk.)
Kockaház : A 20. század vidéki háztípusa Budapest, Magyarország : Martin Opitz Kiadó (2021) 287 p.
p. 9

Industrialisierung von Flussräumen: Vergleichende Betrachtungen zu Görlitz (Zgorzelec), Teschen (Český Těšín/ Cieszyn) und Komárom (Komárno). FORUM STADT 48 : 2 pp. 165-178. , 14 p. (2021)

(Dúll, Andreával) Az iskolaépítészet értelmezési lehetősége a városképi helyzettől az osztályteremig.: Szerkesztői előszó. In: Dúll, Andrea; Somogyi, Krisztina; Tamáska, Máté (szerk.) Iskolaépítészet Magyarországon : Örökség és megújulás. Budapest, Magyarország : Martin Opitz Kiadó (2021) 334 p. pp. 7-18. , 12 p.

A legtöbbet idézett munkák:

Falvak az uradalmak helyén: A megszűnt nagybirtok telepes községeinek építésze 1945 után. Budapest, Magyarország : Martin Opitz Kiadó (2013) , 240 p.

Idézők: 48

A VIDÉKI TÉR EMLÉKEZETE.: AZ ÉPÍTÉSZETI FORMAKÉPZŐDÉSTŐL A KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGALKOTÁSIG Budapest, Magyarország : Martin Opitz Kiadó (2011) , 202 p.

Idézők: 33

KOCKAHÁZAT A SKANZENBE?: AZ UTÓPARASZTI HÁZTÍPUS HELYE A VIDÉKI HÁZFEJLŐDÉSBEN- MÚLTUNK - POLITIKATÖRTÉNETI FOLYÓIRAT 53 : 3 pp. 98-108. , 11 p. (2008)

Idézők: 28

A tanulás helyei: társadalom és iskolaépítészet. In: Tamáska, Máté; Sárkány, Péter (szerk.) A tanulás helyei: iskolaépítészet. Budapest: Martin Opitz Kiadó (2017) 139 p. pp. 9-13. , 5 p.

Idézők: 18

HAGYOMÁNYOS ÉS MODERN FALUSI LAKÓHÁZAK ÖRÖKSÉGSZOCIOLÓGIAI VIZSGÁLATA. SZOCIOLÓGIAI SZEMLE 16 : 4 pp. 36-62. , 27 p. (2006)

Idézők: 18.

Debicki, Martin –val: Laboratories of Integration: Divided twin towns in the Visegrad countries and Germany SOCIO.HU : TÁRSADALOMTUDOMÁNYI SZEMLE 4 : Visegrad issue pp. 1-20. , 20 p. (2014)

Idézők: 16

Út az építészetpszociológiához

---

1. Képzettségem: szociológus és posztgraduális szinten műemlékvédelmi szakértő

Fokozataim: PhD cím építészettudomány (BME 2010), szociológia (ELTE 2012), habilitáció társadalom és településtörténet (SZTE 2017)

2. Empirikus kutatásaim. Főbb témák: Kassa és vidéke; falvak modernizációja a 20. században; erdélyi örmény városképek; Bécs-Budapest párhuzamos városképei; a Duna mente városképei; az építészetpszociológia elmélete.

3. A TérTár könyvsorozat létrehozása

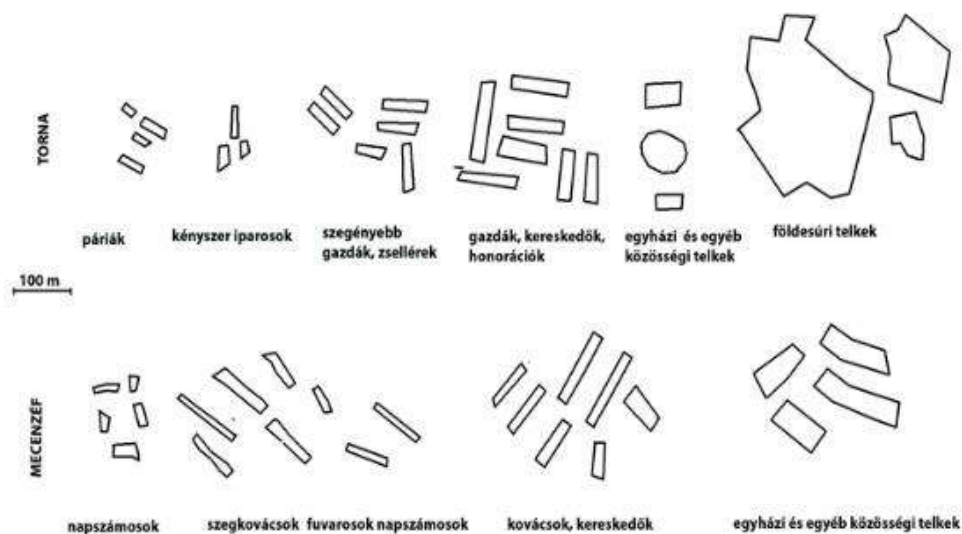
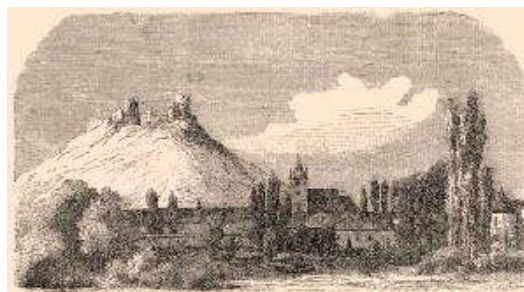
4. A TérTár műhely (kiállítások, konferenciák)

Út az építészetpszociológiához 1

Példa: A műemléki karaktervizsgálat alkalmazása az építészetpszociológiában

Példa az építészettudományi
PhD doktori dolgozatomból (2010):

„Mecenzéf középkori eredetű rendies autonómiája szélsőségektől mentesebb karaktert hozott létre, homogénebb telek- és házállománnyal, mellérendelő településszerkezettel. Mindez a hatvanas évektől rohamosan megváltozó viszonyokhoz sérülésmentesebben volt képes alkalmazkodni, mint a földesúri hatalom árnyékában kialakult, erősen heterogén Torna.” (2. tézis a tézisfüzetből)

Út az építészet-szociológiához 3

Példa: az építészet-szociológia elmélete

A hazai építészet-szociológia számára alapvető jelentőségű a németországi szakirodalom, amely Európában kiemelkedő aktivitással, önálló tudományos műhellyel dolgozik a terület elméleti háttérének megteremtéséért. Munkáikat igyekszem a magyarországi tudományos életben megjeleníteni, illetve a hazai kutatási előzményeket a német (illetve természetesen a nemzetközi angol tudományos élet) felé kommunikálni.

„Delitz (2009, 2010) munkáiban az építészeti és a társadalmi cselekvés elválaszthatatlanságából indul ki. Mikor például a modern építészet a 20. század elején fellázad a historizmus „stílus-káosza” ellen voltaképpen a társadalmi anarchia és értékválság ellen emel szót (Delitz 2009: 7). Am, miközben az építészeti elméletalkotás nagyon is erőteljes társadalomkritikai igénnyel lép fel, az ugyanezekben az évtizedekben intézményesülő szociológia tudatosan igyekezett elhatárolódni a fizikai tények megfigyelésétől (U. o. 11.). „

A németországi kapcsolataimra alapozva, szerkesztésemben 2020/2. felében a SOCIO.HU önálló tematikus számmal jelentkezett az építészet-szociológia aktuális elméleti eredményiről.

Út az építészet-szociológiához 4

A TérTár sorozat létrehozása – alapító sorozatszerkesztő

„Hazánkban nagy szükség volt egy témájában az építészethez kötődő, de módszertanában, szemléletmódjában hangsúlyosan tudományközi párbeszédre. Az építészeti környezet kérdésköre ugyanis messze túlmutat egy-egy tudományterület határán és általában a társadalom építészeti kultúrájának és identitásának kérdéseit tárgyalja.” (részlet a sorozat küldetésnyilatkozatából)

<https://tertar.webnode.hu/kotetek/>

Út az építészetpszociológiához 5

Bécs-Budapest fotókiállítások

Donaumetropolen (19. század)

Wien Ringturm Galéria 2014,
Várkert Bazár 2015

Regensburg 2016

Metropolen (20. század)

Wien Ringturm Galéria 2018

Bővebben:

<https://wienbudapest.webnode.hu/>

Út az építészetpszociológiához 6

MÉSZ kiállítás sorozat

2018. Társadalommérnök kiállítás MÉSZ Székház – KÓS KÁROLY terem

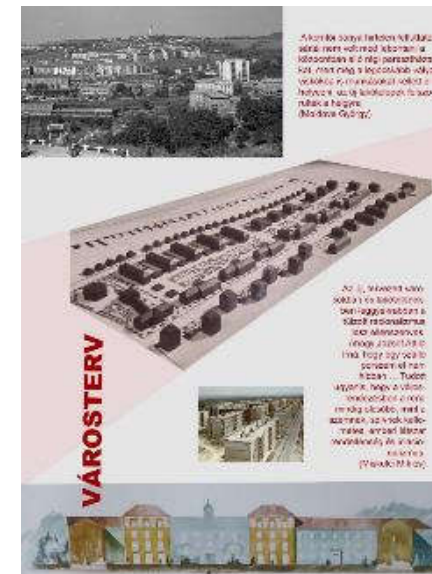
2019-2020. Variációk az újjáépítésre / A vidéki vasútállomások újjáépítése MÉSZ Székház – KÓS KÁROLY terem – MTA Humán Tudományok Kutatóháza

2019. Kikötők a városi tájban MNL Bécsi Kapu tér

2020. Bécs Budapest a 20. században

2021. Kockaház. A vidék 20. századi háztípusa

2022. Túl a kockaházakon. Tüzéparokk faluképek

Közéleti tevékenység

TAMÁSKA MÁTÉ
— SZOCIOLÓGUS —

ÉPÍTÉSZETI FORMA MINT
TÁRSADALMI SZIMBÓLUM

CSÜTI-XVII.

2023. 02. 16. 17.00

című előadása a MÉSZ Színház Ybl termében (1088 Budapest, Ótposztó u. 2.)

Kockaházak és „betonbanyák” - A szocializmus épített öröksége - Ispán Ágota Livia és Tamáska Máté

Tamáska Máté

Ispán Ágota Livia

13. Kockaházak és „betonbanyák”
A szocializmus épített öröksége

EMBEREK/INTERJÚ

„Ha így nézem polgári, ha úgy nézem szocialista.” - interjú Tamáska Mátéval a kockaházak múltjáról és jelenéről

2021. 07. 26. 07:54

tervezett MMA ösztöndíj hozadéka

- Elméleti munkák, benne a magyar építészetszociológia előfutárainak külföldi tudományos életben való megjelenítésével
- Tudományszervezési munkák, benne kötet szerkesztéssel, konferenciákkal, amely elősegíti az építészetszociológia beágyazódását a tudományos közéletbe
- Művészeti program: kiállítások, magazin publikációk. Korábban nem ismert, a Magyar Nemzeti Levéltár gyűjteményében található építészeti tervek (többek között pl. Kós Károly ákosfalvi népháza 1910) bemutatása a MÉSZ székházban.

